

Kutimiza Unabii wa Agano la Kale

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Yohana 5:17, 20, 36-40, 46, 47; Yohana 13:18; Yohana 17:12; Yer. 2:13; Zek. 9:9; Yohana 8:12-30.

Fungu la Kukariri: "Lakini ushuhuda nilio nao mimi ni mkubwa kuliko ule wa Yohana; kwa kuwa zile kazi alizonipa Baba ili nizimalize, kazi hizo zenyewe ninazozitenda, zanishuhudia ya kwamba Baba amenituma" (Yohana 5:36).

Tunaweza kuona tena na tena katika kitabu cha Yohana mambo yote Bwana Yesu aliyoyasema na kufanya yaliyofunua kwamba, ndiyo, Masihi (hammashiach), alikuwa amekuja Israeli. Naye alikuwa amekuja, kwa kweli, kama mmoja wao, Myahudi aliyezaliwa katika Bethlehemu, kama Maandiko yalivyotabiri.

Hata hivyo, kama Yohana alivyoandika, "Alikuwako ulimwenguni, hata kwa yeye ulimwengu ulipata kuwako, wala ulimwengu haukumtambua" (Yohana 1:10).

Alikuwako ulimwenguni, ulimwengu ulifanyika kupitia kwake Yeye, licha ya hivyo, ulimwengu haukumtambua Yeye? Hiyo ni kauli ya kushangaza. Na kama tuwezavyo kuona katika Yohana na katika vitabu vingine vya Injili, watu wengi hawakumjua Yeye hata ingawa iliwapasa wanjue, hasa kwa sababu ya yale yote ambayo Bwana Yesu aliyasema na kufanya. Na hata zaidi ya hayo, kwa sababu Maandiko ya Agano la Kale yalielekeza kwake Yeye.

Juma hili tutatazama kwa njia zingine zaidi ambazo kwazo Yohana alimfunua Yesu kama Masihi, na pia, tutaangalia kwa nini baadhi ya watu waliendelea kumkataa - licha ya sababu zote zenye nguvu zinazomthibitisha Yeye kama Kristo.

Tunaweza kujifunza nini kutokana na makosa yao?

*Jifunze somo la juma hili unapojiandaa kwa auli wa Sabato, Novemba 23.

Ishara, Kazi na Maajabu

Zaidi ya miujiza mahususi ambayo Yohana alitumia kuelekeza watu kwa Yesu kama Masihi, alirekodi pia mjadala mpana kuhusu ishara, matendo na maajabu ambayo Bwana Yesu aliyafanya.

Ishara na maajabu, kwa yenyewe, havikuwa vithibitisho vya Umasihi kwa sababu manabii wengi nyakati fulani hata wa uongo, nao pia walifanya miujiza. Yohana hakurekodi ishara kwa sababu zilikuwa zikielekeza kwa mtenda miujiza tu. Ishara ambazo Yohana aliandika kuzihusu zilikuwa na sifa ya pekee ya kuelekeza kwa Yesu kama Masihi na kuonesha kwamba, Yeye kwa kweli, alitoka kwa Mungu, Baba Mwenyewe.

Soma *Yohana 5:17, 20, 36–38. Aya hizi zinaelezeaje uhusiano kati ya Yesu na Mungu Baba, hususan katika muktadha wa ishara hizi?*

Bwana Yesu alitumia ishara hizi kuonesha uhusiano Wake wa karibu katika kazi pamoja na Baba. Hawa wawili walikuwa mmoja. Kazi hizi zilionesha hiki; “Baba yu ndani yangu, nami ni ndani ya Baba” (*Yohana 10:38; tazama pia Yohana 14:10,11*).

Kusudio la ujio wa Yesu lilikuwa ni kufanya kazi Zake Yeye aliyemtuma, ili kwamba kazi hizi zipate kudhihirishwa ulimwenguni. Yaani, Yeye alikuja ili kufanya kazi ambazo Baba alimtuma Yeye kuzifanya na kazi alizofanya zilishuhudia, kwa uwazi kabisa, kwamba Yeye alitoka kwa Baba.

Licha ya hivyo, kama ambavyo tumekwisha kuona, hata licha ya ishara zenye nguvu na shuhuda kutoka kwa watu wengi, bado watu walichagua kutokuamini.

Viongozi wa kidini walimwuliza Bwana Yesu, “Hata lini utatuhangaisha nafsi zetu? Kama wewe ndiwe Kristo, utuambie waziwazi. Yesu akawajibu, Naliwaambia, lakini ninyi hamsadiki. Kazi hizi ninazozifanya kwa jina la Baba yangu ndizo zinazonishuhudia” (*Yohana 10:24, 25*).

Kama Yesu angetokea moja kwa moja na kusema kwamba Yeye alikuwa ndiye Masihi, viongozi wa kidini – huku wakitafuta chochote ambacho wangepata dhidi Yake – wangepemrulia. Kwa kujua hili, badala yake, alielekeza kwenye kazi alizozitenda. Kama Yesu angesema kuwa alikuwa ndiye Kristo, wangepitahidi kwa haraka kulikataa hilo. Lakini wangewezaje kuzikataa ishara, zile kazi na miujiza? Hizi zilikuwa shuhuda zenye nguvu kwamba Yeye alikuwa nani na kuwa alitokea wapi.

Tunawezaje kujilinda dhidi ya kuwa na mioyo migumu tunayoiona kati ya viongozi hawa wa kidini? Inawezekana tukawa tukipambana dhidi ya kazi ya Mungu maishani mwetu kwa njia zipi?

Nafasi Yenye Mamlaka ya Maandiko

Zaidi ya ishara na shuhuda mahususi alizozitumia Yohana kuonesha kuwa Yesu ni Masihi, Yohana pia alitumia uthibitisho wa mamlaka ya Agano la Kale na unabii wake, uliotabiri kazi ya Kristo. Agano la Kale ni kiini, sio tu kwa Injili ya Yohana bali kwa Agano Jipya lote. Uthibitishwaji wa Yesu, kwamba Alikuwa nani, kwamba Alitoka wapi, Alifanya nini, na Atafanya nini – msingi wake upo kwenye Maandiko, kulingana na muktadha huu, ni Agano la Kale.

Soma aya zifuatazo: *Yohana 5:39, 40, 46, 47. Je, yanatufundisha nini kuhusu mtazamo wa Yesu kwa mamlaka ya Maandiko?*

Kote katika vitabu vya Injili, kila mara, Bwana Yesu anaonesha mamlaka ya Maandiko kama shahidi Wake wa msingi. Kwa mfano, Bwana Yesu anatumia matukio kutoka kwenye Agano la Kale kusaidea katika kumwonesha Yeye na kile Anachotenda. Suala lifuatalo ni mojawapo, ambapo anachukua tukio kutoka *Hesabu 21:5-9*. “Na kama vile Musa alivyomwinua yule nyoka jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa” (*Yohana 3:14*). Hapa, Bwana Yesu harejei tu kwenye kisa husika, bali kwa kukitumia katika kumwonesha Yeye Mwenyewe, kimsingi anatupatia ufasiri wenye mamlaka wa kile ambacho kisa kilikusudiwa kuwasilisha.

Vivyo hivyo, siyo Bwana Yesu tu, bali wengine pia, wanatumia Agano la Kale kumwonesha Yesu. Kwa mfano, mapema katika kitabu cha Yohana, tunasoma maneno ya Filipo: “Tumemwona yeye aliyeandikiwa na Musa katika torati, na manabii” (*Yohana 1:45*).

Soma aya zifuatazo: *Yohana 13:18; Yohana 17:12 na Yohana 19:24, 28, 36. Je, haya yanafundisha nini kuhusu mamlaka ya Maandiko kama yalivyoeleweka kwa Yesu na Yohana? Hili linatuambia nini kuhusu nafasi muhimu ya Maandiko yote ipaswavyo kuwa kwa ajili ya imani yetu, vilevile?*

Je, ni nguvu gani leo ambazo ama kwa uwazi au kwa hila zinafanya kazi katika kudhoofisha imani yetu kwa mamlaka ya Biblia? Njoo na jibu lako kwenye darasa siku ya Sabato.

Unabii wa Yesu Katika Agano la Kale: Sehemu ya I

Kwenye mjadala pamoja na viongozi wa kidini kuhusu utambulisho Wake, Yesu alithibitisha mamlaka ya Maandiko. Kwa kuangalia kwa juu juu, ingeonekana kutokuwa muhimu kwa Yeye kufanya hilo kwa sababu viongozi wa kidini waliamini katika Maandiko. Hata hivyo, hata kwao, Bwana Yesu alikuwa asisitizie mamlaka ya Maandiko, Naye alifanya hivyo ili kuwaonesha kuwa Yeye alikuwa ni nani – bila kujali kiwango cha ugumu wa mioyo yao, na bila kujali kiasi gani walijaribu kupambana na usadikisho huo.

Wakati huo, Yohana anarekodi nukuu nyingi za moja kwa moja na vidokezo kwa Agano la Kale zinazomwonesha Yesu kama utimilifu wa ahadi ya Masihi ya Agano la Kale.

Aya zifuatazo za Agano Jipya na la Kale zina uhusiano gani? Yaani, Agano Jipya linatumiaje aya hizi kumshuhudia Yesu?

Yohana 1:23; Isa. 40:3 _____

Yohana 2:16, 17; Zab. 69:9 _____

Yohana 7:38; Yer. 2:13 _____

Yohana 19:36; Hes. 9:12 _____

Siyo Yohana tu, bali pia Petro, Paulo, Mathayo, Marko, Luka na waandishi wote wa Agano Jipya, wakivuviwa kwa Roho Mtakatifu, mara kwa mara wanasisitiza jinsi maisha ya Yesu wa Nazareti, kifo na ufufuo Wake na kupaa kwake hadi kwenye kiti cha enzi cha Mungu, vyote ni utimilifu wa unabii wa Agano la Kale.

Vilevile, wakati wote Bwana Yesu alidumu kuwaelekeza wanafunzi kwenye Maandiko, yale yaliyotabiri juu ya huduma Yake – ni lini ambapo hatimaye wanafunzi walielewa kwamba yale Maandiko yalielekeza hadi kwenye kifo na ufufuo Wake? Ni pale tu baada ya kufa kwake Naye alifufuka na kuwatokea ndipo nao, hatimaye walielewa. “Basi alipofufuka katika wafu, wanafunzi wake wakakumbuka ya kuwa alisema hivi, wakaliadini lile andiko na lile neno alilolinena Yesu” (Yohana 2:22; tazama pia Yohana 20:9).

Unabii wa Yesu Katika Agano la Kale: Sehemu ya II

Bwana Yesu aliwaambia viongozi wa kidini: “Mwayachunguza maandiko, kwa sababu mnadhani kwamba ninyi mna uzima wa milele ndani yake; na hayo ndiyo yanayonishuhudia” (Yohana 5:39). Hili ni dai zito kiasi gani alilolitoa kumhusu Yeye Mwenyewe!

Maoni yapo anuwai, lakini baadhi ya wanazuoni wanasimamia kwamba Yesu wa Nazareti alitimiza mamia ya kauli za kinabii za Agano la Kale. Bila kujali wingi wake, uwezekano wa mtu kutimiliza hata kauli chache za kinabii kati ya zote, ukiacha zote, ni jambo la kushangaza sana. Mara kwa mara mtu ataweza kutumia taswira kama hii: hebu fikiria kama mtu angejaza jimbo zima la Texas kwa sarafu ukizirundika hadi kufikia futi mbili kwenda juu huku katika zote hizo ukipaka rangi nyekundu na kisha ukazichanganya sarafu zile zote kabisa. Kisha umpatie nafasi moja tu mtu aliyefungwa kabisa kitambaa machoni kuokota ile sarafu yenye rangi nyekundu. Kuna uwezekano gani, kwa kuokota mara moja, kwamba mtu huyo ataiokota ile sarafu nyekundu?

Hakuna mashaka – kuzaliwa, maisha na kifo cha Kristo, vilitabiriwa na Agano la Kale, uthibitisho wa kushangaza wa utambulisho Wake kama Masihi aliyetabiriwa. Yohana anaelekeza kwa aya hizi za Agano la Kale kuweka bayana ile hoja kumhusu Yesu kwamba alikuwa nani, na pia, kwa nini tuamini katika Yeye na kukubali wokovu anaotupatia.

Kila moja ya aya zifuatazo kutoka katika Injili ya Yohana inadhihirisha nini kuhusu Yesu kama utimilifu wa unabii wa Kimasihi?

Yohana 12:13; Zaburi 118:26 _____

Yohana 12:14, 15; Zek. 9:9 _____

Yohana 13:18; Zab. 41:9 _____

Yohana 19:37; Zek. 12:10; Zek. 13:6 _____

Je, uko imara kiasi gani katika kile unachoamini? Kama mtu angekujia na kukupa changamoto kwamba kwa nini unamwamini Yesu kama Masihi, ungetoa majibu gani? Ungeenda wapi, na kwa nini, ili kupata msaada wa kutetea imani hiyo?

Wa Chini

Katika somo letu la Yohana hadi sasa, tumeona kwamba Yohana anaonesha jinsi ambavyo Yesu hakika ndiye Masihi aliyeahidiwa, tumaini kuu ambalo watu wa Kiyahudi walikuwa wakilitamani.

Licha ya hivyo, wengi kati ya viongozi wa kidini, viongozi wa kiroho wa watu, walikuwa maadui zake wakubwa badala yake.

Kwa nini?

Soma Yohana 8:12–30. Ni namna gani ya mwingiliano hapa uliokuwepo kati ya Bwana Yesu na hawa viongozi wa kidini? Ni aya zipi zinazoelezea kwa ubora zaidi kwa nini wengi walimkataa Yeye?

Bwana Yesu anasema kwamba hamjui Yeye wala Baba (Yohana 8:19). Iliwapasa wawajue wote, lakini watu hawa walikuwa wamejidanganya. Walikuwa wameshikiliwa sana na mapokeo na falsafa zao kiasi kwamba licha ya Bwana Yesu kuwa mbele yao, akitenda mambo yote aliyoyatenda na kusema yote aliyosema – udhihirisho wenye nguvu sana wa Baba – bado walimkataa Yeye.

Pili, Yesu anawaambia, “Ninyi ni wa chini” (Yohana 8:23). Kwa maneno mengine, hata kama walikuwa wa kidini kiasi gani, hawa hawakuwa watu wa kiroho, watauwa. Walikuwa na “mfano wa utauwa” (2 Tim. 3:5), lakini hiyo ndiyo ilikuwa yote. Walikuwa na uchaji Mungu wa nje lakini ndani wakiwa na hali ya kutokuamini.

Hili halikuwa jipya: “Kwa kuwa watu hawa hunikaribia na kuniheshimu kwa vinywa vyao, bali mioyo yao wamefarakana nami, na kicho chao walicho nacho kwangu ni maagizo ya wanadamu waliyofundishwa” (Isa. 29:13). Dhana hii hii inaletwa kama mwangwi na Bwana Yesu karne kadhaa baadaye, pale aliposema, “Nao waniabudu bure, wakifundisha mafundisho yaliyo maagizo ya wanadamu” (Marko 7:7). Mafundisho yao ya kibinadamu, maagizo yao ya kibinadamu, yalikuwa ya “ulimwengu huu” (Yohana 8:23) na, kama Yesu alivyosema wakati huo, “mimi si wa ulimwengu huu” (Yohana 8:23). Kwamba watu hawa walikuwa wakijidanganya wenyewe lilikuwa ni jambo baya kiasi cha kutosha; cha kusikitisha zaidi ni kwamba waliongoza wengine katika upotovu, hata ingawa, jambo la kuvutia ni kwamba, Yohana aliandika kwamba kama matokeo ya mjadala ulioonekana katika aya hizi, “wengi walimwamini” (Yohana 8:30).

Hivyo, hata licha ya uongozi mbaya, Wayahudi wengi waliweza kuizidi hali hiyo na kujionea wenyewe, kuwa Yesu alikuwa nani.

Ni mafundisho gani unayoyapata kutoka katika mjadala wa Yesu na viongozi wa kidini? Tunawezaje kuwa “wa juu” na wala siyo “wa chini” – na tunawezaje kujua tofauti?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Msifadhaike Mioyoni Mweni," uk. 275 - 295, katika *Tumaini la Vizazi Vyote*.

"Kama hazina ya dhahabu, ukweli ulikuwa umetolewa dhamana kwa Waebrania. Utamaduni wa Kiyahudi ukiwa na sahihi ya mbingu, ulikuwa umebuniwa na Kristo mwenyewe. Katika mifano na ishara, ukweli mkuu wa ukombozi ulifunikwa. Hata hivyo, Kristo alipokuja, Wayahudi hawakumwelewa Yeye ambaye mifano yao yote ilielekeza kwake. Walikuwa na Neno la Mungu mikononi mwao; lakini mapokeo waliyoyapata toka kizazi hadi kizazi, na fasiri ya kibinadamu ya Maandiko, viliwaficha ukweli kama ulivyokuwa katika Yesu. Mambo ya maana ya kiroho juu ya Maandiko Matakafu yalipotea. Nyumba ya hazina ya ujuzi wote ilifunguliwa wazi kwao, bali wao hawakutambua.

"Mungu hawafichi watu ukweli Wake. Kwa njia za maisha yao watu huufanya usionekane kwao. Kristo aliwapa Wayahudi uthibitisho mwingi mno unaodhihirisha kwamba Yeye alikuwa Masihi; lakini mafundisho Yake yalidai mabadiliko kamili katika maisha yao. Waliona kuwa iwapo wangempokea Kristo ingebidi waache, mapokeo yao na mambo mengine waliyoyapenda, na kule kujipenda nafsi na tabia zingine ovu. Kulihitajika kujitolea ili kuweza kupokea ukweli wa milele usiobadilika-badilika. Kwa hiyo hawakuweza kukubaliana na ushahidi wa mwisho ambao Mungu aliutoa ili kuthibitisha imani katika Kristo. Walidai kuwa wanaamini Maandiko ya Agano la Kale, na bado wakikataa kupokea ushuhuda ulioandikwa humo kuhusu maisha na tabia ya Kristo. Waliogopa kusadikishwa, wasije ongoka na kulazimika kuacha mitazamo yao ya hapo awali. Hazina ya injili, iliyo Njia, Kweli na Uzima, ilikuwa pamoja nao, lakini wao wakakataa zawadi kuu kuliko zote ambayo Mbingu zingeweza kutoa." - Ellen G. White, *Lulu za Uzima*, uk. 63, 64.

Maswali ya Majadiliano:

1. Kweli za unabii zilizotimizwa maishani mwa Yesu zinajengaje imani?
2. Ni vizuizi gani vikuu vitatu au vinne vilivyoonekana kuwazuia viongozi wa kidini kumwamini Yesu? Kanuni hizo hizo zinadhihirikaje leo?
3. Orodhesha mambo binafsi yanayoonesha pale ujasiri wako unapokuwa leo. Ni hatua gani unazofikiria kwamba zitaimarisha imani yako?
4. Jibu lako kwa ajili ya swali la mwisho la somo la Jumatatu linatufundisha nini kuhusu mamlaka ya Maandiko, na kwa nini tukatae chochote kinacholeta mashaka katika Maandiko kama mamlaka ya mwisho na ya juu kabisa?